EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 277 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Ühendkuningriigi 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Ühendkuningriigi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Ühendkuningriigi 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Ühendkuningriigi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) 26. märtsil 2010 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.

(2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (2010–2014) ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta. Neid kahte

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
[2] ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
[3] COM(2015) 277.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

(3) 8. juulil 2014 võttis nõukogu vastu soovituse, milles ta käsitles Ühendkuningriigi 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitas arvamuse Ühendkuningriigi 2014. aasta ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta.

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[5] mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[6] milles nimetati Ühendkuningriiki liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) 18. detsembril 2014 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja majanduskasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Ühendkuningriigi 2015. aasta riigiaruande[7]. Riigiaruandes hinnati Ühendkuningriigi edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Ühendkuningriigis esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, millega seoses tuleb võtta poliitikameetmeid ja mida tuleb jälgida. Jätkuvalt on vaja pöörata tähelepanu eelkõige riskidele, mis on seotud kodumajapidamiste kõrge võlatasemega, mis on seotud muu hulgas eluasemeturu struktuursete eripäradega. Majanduse ja finantssektori vastupanuvõime on suurenenud. Elamispindade nappus aga jätkub ning soodustab tõenäoliselt keskpikas perspektiivis kõrgeid eluasemehindu ja vähendab sektori vastupanuvõimet riskide suhtes.

(7) 26. märtsil 2015 esitas Ühendkuningriik oma 2015. aasta riikliku reformikava ja 2015. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Ühendkuningriigi suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikku osa. Ühendkuningriigi 2014.–2015. aasta lähenemisprogrammi kohaselt plaanib valitsus vähendada valitsemissektori nominaalset eelarvepuudujääki 4,3 %-lt SKPst 2015.–2016. aastal 2,2 %-le SKPst 2016.–2017. aastal ning saavutada 2019.–2020. aastal ülejääk 0,1 % SKPst. Lähenemisprogramm ei sisalda keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks olema suurim 2015.–2016. aastal, ulatudes 88,8 %ni; seejärel peaks see järk-järgult vähenema ja olema 2019.–2020. aastal 81,4 %. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi kohaselt ei suuda Ühendkuningriik ülemäärast eelarvepuudujääki nõukogu poolt 2014.–2015. aastaks seatud tähtajaks ilmselt korrigeerida. Lisaks oli eelarve konsolideerimine nõukogu soovitatud määrast väiksem. Sel põhjusel otsustas nõukogu XX. juunil kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 8, et Ühendkuningriik ei olnud võtnud tõhusaid meetmeid vastusena nõukogu 2. detsembri 2009. aasta ülemäärase eelarvepuudujäägi soovituse raames esitatud soovitusele, ja esitas uue soovituse, mille kohaselt peab Ühendkuningriik korrigeerima ülemäärase eelarvepuudujäägi hiljemalt 2016.–2017. aastal. Lähenemisprogramm on kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohase uue, 2016.–2017. aastaks seatud tähtajaga.

[5] COM(2014) 902.
[6] COM(2014) 904.
[7] SWD (2015) 47.

Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks Ühendkuningriik korrigeerima ülemäärase eelarvepuudujäägi 2016.–2017. aastaks seatud tähtajaks ja saavutama soovitatud konsolideerimismäära. Kavandatud eelarvepuudujäägi saavutamise meetmeid, mida võetakse alates 2015.–2016. aastast, on juba täpsustatud, kuid valitsusasutuste sihtotstarbeliste kulutuste ülempiire on vaja täpsustada üksikasjalikumalt. Nõukogu on lähenemisprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et Ühendkuningriik peaks stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded täitma.

(9) On tehtud kindlaks, et kodumajapidamiste võlakoormuse kõrge, võib-olla ülemäärane tase võib kujutada endast makromajanduslikku tasakaalustamatust, mis ohustab Ühendkuningriigi majandust. Kodumajapidamiste sektori võlakoormus küll väheneb jätkuvalt tasapisi, kuid püsib siiski suur ja muudab Ühendkuningriigi avatuks riskidele, mis võivad ohustada majanduskasvu ja finantsstabiilsust. 2014. aasta keskel tegi Inglise keskpanga rahanduspoliitika komitee teatavaks kaks meedet kodumajapidamiste suure võlakoormusega seotud riskide maandamiseks. Ta soovitas, et hüpoteeklaenuandjad rakendaksid nn intressimäära stressitesti, et hinnata laenuvõtjate võimet täita oma hüpoteeklaenuga seotud kohustusi intressimäära tõusu korral. Samuti soovitas ta, et hüpoteeklaenud, mille puhul laenusumma ja sissetuleku suhtarv on 4,5 või suurem, ei moodustaks hüpoteeklaenuandjate uutest laenudest rohkem kui 15 %. Kõnealuste meetmete mõju tuleb hoolikalt jälgida.

Ellu on viidud mitu riikliku planeerimispoliitika raamistiku reformi, kuid lühikeses perspektiivis nende mõju ilmselt ei avaldu. Kohalike ametiasutuste reaktsiooni reformile tuleb eluasemepindade pakkumise suurendamise osas tähelepanelikult jälgida.

(10) Ühendkuningriigi tööturu näitajad on viimastel aastatel head olnud ja tööturg peaks püsima tugevana. Tööhõive määr oli 2014. aastal 76,5 %, töötuse määr aga alanes jätkuvalt (6 %-le) ja peaks 2015. aastal veelgi langema. Tööturu näitajatega seotud positiivsetest suundumustest hoolimata on endiselt sotsiaalseid probleeme. Nende inimeste osakaal, kes elavad väga madala tööhõivega leibkondades, kasvas veidi: 13 %-lt 2012. aastal 13,2 %-le 2013. aastal; võrdluseks võib tuua, et ELi keskmine oli 10,7 %. Erinevus naiste osaajatöö osakaalu (2013. aastal 42,6 %) ja meeste osaajatöö osakaalu (2013. aastal 13,2 %) vahel on üks ELi suuremaid. Nende naiste osakaal, kes on mitteaktiivsed või teevad osaajatööd isiklike ja perekondlike kohustuste tõttu (12,5 %), oli 2013. aastal peaaegu kaks korda suurem kui ELi keskmine (6,3 %). Lisaprobleemid on noorte tööhõive ja tööandjate osalemine praktikakohtade pakkumises. Teine noorte tööhõivega seotud valdkond, millele tuleks keskenduda, on haridus ja oskused. Suurel osal noortest on põhioskuste tase suhteliselt madal. Hoolekandereformi ja lastehoiuga seotud meetmete rakendamine on olnud piiratud. Ühendkuningriigis tööta leibkondades elavate laste osakaal on endiselt üks ELi suurimaid. Kuigi lastehoiusüsteemis on pakkumine viimasel ajal suurenenud, on taskukohaste, kvaliteetsete ja täisajaga lastehoiuteenuste kättesaadavus endiselt oluline probleem.

(11) Avaliku ja erasektori investeeringute elavdamine aitaks suurendada tootlikkust ja konkurentsivõimet, mis on Ühendkuningriigis põhiprobleemideks. Vajadust tagada kvaliteetsed investeeringud taristusse kajastab 2014. aasta detsembri riiklik taristukava, mida on ajakohastatud ja mille ulatust on laiendatud. Eeldatakse, et erasektor rahastab kava põhiosa, kuid selle panustatav summa on endiselt lahtine. See seab ohtu kava edukuse, kuigi selle rakendamise kohta õigel ajal teabe andmises

on tehtud märkimisväärseid edusamme. Ühendkuningriik peaks tagama, et ettevõtete maksustamise süsteemid soodustavad investeeringuid, seda eelkõige ettevõttemaksude eelseisva läbivaatamise kaudu.

(12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Ühendkuningriigi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Ühendkuningriigile esitatud riigipõhiste soovituste järelmeetmeid. Komisjon on hindamisel arvesse võtnud kõnealuste dokumentide asjakohasust Ühendkuningriigi eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga Euroopa Liidu üldise majandusjuhtimise tugevdamise vajadust silmas pidades ka nende vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, lisades ELi tasandi panuse tulevastesse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–3.

(13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Ühendkuningriigi lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[8] selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.

(14) Komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes on nõukogu riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2–3,

SOOVITAB Ühendkuningriigil võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid:

1. Tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames tõhusad meetmed ja püüda korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk püsivalt 2016.–2017. aastaks, eelkõige seades prioriteediks kapitalikulutused.

2. Võtta uusi meetmeid, et suurendada eluasemesektoris pakkumist muu hulgas riikliku planeerimispoliitika raamistiku reformide elluviimise kaudu.

3. Tegeleda oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemiga, suurendades tööandjate osalemist praktikakohtade pakkumises. Võtta meetmeid, et veelgi vähendada põhioskuste madala tasemega noorte arvu. Parandada veelgi taskukohaste, kvaliteetsete ja täisajaga lastehoiuteenuste kättesaadavaust.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[8] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.